

”The Kurds used to have no other friends than the mountains. But that is not true anymore.”

Om *foreign fighters* i västra Kurdistan

Abstract

This paper investigates the recruitment of foreign fighters to the Kurdish armed forces YPG and YPJ, who combat the jihadist Islamic State in Western Kurdistan. The research question addresses the mystery of how people with no ties to the conflict area can be motivated to risk their lives in a distant conflict abroad, when they could just choose not to. David Malet's theory of the framing of the conflict as crucial for successful recruitment proves useful. The paper uses narrative method on the Kurdish forces' Facebook-page targeting potential recruits, in order to find out what "story" it tells its readers about the conflict. The results show that the recruitment page frames the conflict as hegemonic Western values in the Kurdish community being threatened by the IS and Turkey. To the supposed Western reader these values are so familiar that it appears as if Goodness and Humanity themselves were threatened. Sharing these values, the reader experiences fellowship with the Kurdish forces. The framing of the conflict becomes an epic tale of a mythic clash between Good and Evil, rather than a political conflict between two different political ideas of society.

Nyckelord: foreign fighters, Rojava, civil conflict, kurds, framing, recruitment, YPG, YPJ

Antal ord: 9802

Innehållsförteckning

Innehåll

1	Inledning	2
2	Bakgrund	3
3	Tidigare forskning, Problemområde, Frågeställning och Avgränsning	5
3.1	Tidigare forskning om <i>Foreign Fighters</i>	5
3.1.1	Definition	5
3.1.2	<i>Foreign Fighters</i> är inte legosoldater utan ett eget fenomen	6
3.1.3	<i>Foreign Fighters</i> utmanar det westphaliska systemet.....	6
3.1.4	<i>Foreign Fighters</i> återfinns i många väpnade civila konflikter.....	6
3.1.5	... och de påverkar konflikternas utgång... ..	7
3.1.6	... och även hur konflikterna ser ut och utkämpas.....	7
3.1.7	Rekrytering av <i>Foreign Fighters</i>	8
3.2	Problemområde	9
3.3	Frågeställning	9
3.4	Avgränsningar	9
4	Teori	10
5	Material och Metod	12
5.1	Material	12
5.2	Narrativ metod.....	13
5.2.1	<i>Berättelsen – Vad berättas?</i>	14
5.2.2	<i>Narrativet- Hur berättas det?</i>	15
5.2.3	<i>Berättandet – Vem berättar för vem?</i>	15
6	Analys och Diskussion	16
6.1	Genette applicerad på Lions of Rojava	18
6.1.1	Vem berättar? Vem ska lyssna?	18
6.1.2	Hur berättas det?.....	21
6.1.3	Vad berättas då?	22
6.2	Diskussion	26

7	Slutsatser.....	30
8	Förslag till vidare forskning.....	31
9	Referenser	32

1 Inledning

I oktober 2015 publicerar kulturmagasinet *Vice* en intervju med en kanadensisk före detta modell. Hon berättar om sin senaste utlandsresa som hon gjorde efter att ha hämtat sig från en motorcykelolycka. Under tillfrisknandet glassade hon emellertid inte vid en pool eller gjorde dylika modellrelaterade saker – hon anslöt sig till en kurdisk motståndsrörelse och stred mot den Islamiska Staten (Hamid 2015).

Emedan det ser ut som ett osannolikt, på gränsen till komiskt, upplägg så är modellens fall inte unikt. Tidigare under året hade med jämna mellanrum artiklar och reportage publicerats i västerländska medier om män och kvinnor (huvudsakligen män) utan kurdiskt påbrå, från Kanada, USA, England och andra europeiska länder, som på eget initiativ lämnat sina bekväma liv för att åka till Kurdistan och ta upp kampen mot IS (Se t.ex. Paraszczuk 2014, Hall 2015, och Taylor 2014). Reportagen var ofta skrivna i imponerad men något förbluffad ton – varför skulle någon, som inte var tvungen, åka långt bort och utsätta sig för Islamiska Staten; den ökända jihadistgruppen som satt skräck i Mellanöstern, tapetserat sociala medier med videor av halshuggningar och lemlästningar, och tycktes präglade av halsbrytande effektiv hänsynslöshet?

Den här studien tar avstamp i detta kontraintuitiva förhållande. Uppsatsen inleds med en kort bakgrundsbeskrivning av det mycket komplicerade geopolitiska läget i norra Syrien. Den fortsätter sedan med en översikt över fenomenet *foreign fighters* inom studiet av Internationella Relationer, och förklarar sedan med hjälp av narrativ metod hur rekryterare för de väpnade kurdiska styrkorna i norra Syrien; västra Kurdistan, närmar sig västerlänningar med sitt rekryteringsbudskap. Förhoppningsvis kommer denna studie kunna sprida ljus över hur det kommer sig att västerlänningar, som vid första anblick inte har någon anledning att ansluta sig till en snårig, avlägsen konflikt mot en okänt blodtörstig fiende, befinner sig i strid mot Islamiska Staten.

2 Bakgrund

I juni 2014 faller Iraks näst största stad Mosul i händerna på Islamiska Staten Irak och Levanten - ISIL. Säkerhetsstyrkor och civilbefolkning drivs ut, och regeringsbyggnader och strategiska baser tas över (CBS News 2014). Dessutom får jihadisterna kontroll över stadens centralbank, samt den irakiska regeringsarméns tunga vapen och militära utrustning som bekostats av USA (Medin 2016, s. 62-63). Tungt beväpnade och med stora ekonomiska tillgångar deklarerar de i slutet av samma månad sin ambition att skapa ett islamistiskt, sunnimuslimskt kalifat tvärs över nationsgränserna. I samma veva byter de även namn, för att signalera att kalifatets ambitioner sträcker sig bortom Irak och Levanten (Al-Jazeera 2014). Idag är alla mediekonsumenter bekanta med den ökända Islamiska Staten och dess våldsamma metoder. Alla är också överens om att de måste stoppas, men hur det ska det gå till råder det mindre konsensus kring.

Åtskilliga aktörer har varit inblandade i konflikten i Syrien och Irak, sedan den inleddes med att den arabiska våren kom till Syrien 2011 och utlöste ett inbördeskrig. De sönderslitande konflikterna mellan syriska shiamuslimska regeringsstyrkor, olika rebellgrupper som går under den lösa paraplybeteckningen Fria Syriska Armén, sunnimuslimska jihadister, intervenerande utländska styrkor, samt kurderna - vars inofficiella hemland Kurdistan sträcker sig över fyra länder mitt i konfliktens hjärta - har gjort att staterna Irak och Syrien är på väg att falla (Gunter & Paasche 2016).

Enligt dessa mellanösternforskare är de två staterna därför inte tillräckligt starka för att kunna åtgärda problemet IS. Koalitionsstyrkor ledda av USA har luftbombat mot strategiska mål, med viss effekt. Men enligt Gunter & Paasche är det inte tillräckligt för att i någon egentlig mening stoppa Islamiska Statens framfart; krigarna delar bara upp sig i mindre grupper som är lätta att gömma och svåra att träffa (Gunter & Paasche 2016, s. 9, 12). IS' militärstrategiska styrka ligger i snabb anpassning till modernt krigsmateriel, spridande av skräckpropaganda samt snabba attacker med minimal hänsyn till krigarnas liv. Slutsatsen är därför att det behövs markbundna trupper för att rå på dem (Gunter & Paasche 2016, s. 12). De moderata syriska islamistgrupper som finns i området, i bla Fria Syriska Armén, och som Väst (med USA i spetsen) stöttat med militärträning och utrustning har inte varit någon framgång då både deras effektivitet och lojalitet varit tveksam (Gunter & Paasche 2016, s. 14-15).

Forskarna menar istället att de markbundna lokala styrkor som finns i området och som Väst borde alliera sig med är de kurdiska *Folkets Försvarsstyrkor* (YPG) samt *Kvinnornas Försvarsstyrkor* (YPJ) (Gunter & Paasche 2016). Dessa är den väpnade grenen av det kurdiska *Demokratiska Unionspartiet* i Syrien; PYD (Bakker & Singleton 2016, s. 18). YPG och YPJ utgör redan ett reellt hot mot IS i norra Syrien och skulle kunna vara mer effektiva med stöd från Väst, menar Gunter & Paasche. Emellertid är YPG och YPJ genom PYD affilierade med kurdiska arbetarpartiet PKK i turkiska Kurdistan, vilka är listade som en terrororganisation av EU och NATO. Gunter & Paasche menar att Väst inte kan stödja någon

grupp affilierad med PKK så länge de själva är allierade med NATO-medlemmen Turkiet, vilken haft en lång och blodig konflikt med PKK sedan 1980-talet.

Kurderna i norra Syrien i regionen Rojava; *Rojavayê Kurdistanê* på kurmanji; ”Västra Kurdistan”, håller emellertid på med något mer än att bara försvara sig mot IS. De bygger upp ett helt nytt samhälle. Som en del i en hundraårig kamp för eget kurdiskt territorium är byggandet och försvaret av Rojava en existentiell, identitetsmässig och kulturell fråga för dem på ett annat sätt än för andra grupper i området. Kanske är det därför de försvarar det så envist och framgångsrikt, reflekterar journalisten Joakim Medin som gjort en reportageresa till Rojava (Medin 2016).

Men trots den framgångsrika kampen mot IS kan kurderna i Rojava alltså inte förvänta sig något officiellt stöd från västlänningarna. Emellertid åker enskilda västerlänningar, såväl som människor från andra delar av världen, ändå dit och deltar i kampen mot IS. Bakker och Singleton; verksamma vid Internationella centret för kontraterrorism i Haag, slår fast att icke-kurdiska västerlänningar anslutit sig till de väpnade kurdiska styrkorna YPG och YPJ, såväl som kurder från Irak, Turkiet, Iran och diasporan. Det finns dock inga samstämmiga uppgifter om hur många dessa är. Bakker och Singleton uppskattar ett par dussin icke-kurdiska frivilliga européer och amerikaner, medan lokala journalister rapporterar om flera hundra. Brittisk-baserade Syrian Observatory for Human Rights menar att ungefär ett hundratal västerländska frivilliga har anslutit sig till de kurdiska styrkorna; däribland amerikaner, holländare, tyskar, fransmän, briter och spanjorer (Bakker & Singleton 2016, s. 18). Ämnet är relativt utforskat, eftersom det är så nytt. Det är också möjligt att det blivit förbisett eftersom de utländska soldaterna hittills är ganska få, men Joakim Medin påpekar att de har rönt medial uppmärksamhet och satt Rojava på kartan för en västerländsk publik, vilket ökat medvetenheten om konflikten och påverkat den (Medin 2016, s. 226-227).

Dessa frivilliga är en del av ett fenomen som inom krig- och konfliktforskning kallas *foreign fighters*; transnationella krigare, som deltar i konflikter utomlands på eget bevåg, utan sin hemstat i ryggen. Just de icke-kurdiska frivilliga i det här fallet är intressanta att studera, eftersom de till synes inte har någon anledning att ansluta sig till konflikten. De har ingen släkt i regionen, får inget betalt, och har ingen annan uppenbar koppling. Vad får då dessa personer att på egen risk, ofta dåligt utrustade, delta i en konflikt utomlands som de till synes inte berörs av, mot en fiende vars blodtörst är okänd, och som är försedda med överlägsen amerikansk militärutrustning? Den här uppsatsen kommer försöka svara på det genom en teoriutvecklande studie.

3 Tidigare forskning, Problemområde, Frågeställning och Avgränsning

3.1 Tidigare forskning om *Foreign Fighters*

Den kurdiska kampen mot IS och de utländska soldater som anslutit sig till dem har rönt mycket medial uppmärksamhet, men mindre har skrivits om dem ur ett akademiskt perspektiv. Som guide i mitt sökande efter material har jag därför haft stor nytta av journalisten Joakim Medins reportagebok om konflikten och det sociala projektet i Rojava. Först presenteras dock en översikt över fenomenet *foreign fighters*.

3.1.1 Definition

Fenomenet *foreign fighters* har funnits länge; oklart exakt hur länge och i vilken form, men åtminstone sedan Korsfararna på 1100-talet (Malet 2013, kap 2, s. 3). Det är dock naturligtvis svårt att tala om ”transnationella” krigare innan upprättandet av det westphaliska systemet och skapandet av nationalstaten. Termen kommer emellertid huvudsakligen från medial rapportering. Fram till framväxten av mujahedin i Irak på 1980-90 -talet var fenomenet trots att det funnits så länge relativt outforskat inom akademien. Forskaren David Malet definierar begreppet som ”icke-medborgare i konfliktstater som ansluter sig till rebellstyrkor under civil konflikt” (min översättning), och använder det synonymt med det mer akademiskt etablerade ”transnationella rebeller” (Malet 2013, inledning, s 12.). Malets forskning bygger emellertid på en uppdelning mellan rebell- och regeringsstyrkor och eftersom dynamiken inte ser ut exakt så i mitt fall kommer jag istället att använda begreppet ”transnationella krigare” synonymt med *foreign fighters*. Förutom denna korrigerings är Malets forskning mycket användbar för mitt fall.

Eftersom fenomenet fortfarande är så pass outforskat och begreppet så oetablerat har det heller inte ännu fått någon fastslagen innebörd inom internationell lag. Tendenser finns att diskutera problematiken med alla privatpersoner som åker utomlands för att ansluta sig till väpnade icke-statliga grupper i termer av kontraterrorism – vilket är olyckligt, menar de Guttry m.fl. Detta eftersom det skapar en diskurs som kan ge politiker möjlighet att tysta opinion och minoriteter under förevändningen att bekämpa terrorism (de Guttry m.fl. 2016, s. 2-3). I dagsläget är frågan om hanteringen av återvändande IS-rekryter het bland myndigheter och regeringar, och många tycks eniga om att vilja utdöma hårda straff, men frågan om de

som återvänder efter att ha stridit *mot* IS är mindre självklar och orsakar betydligt mer motstridiga känslor.

3.1.2 *Foreign Fighters* är inte legosoldater utan ett eget fenomen

Det är viktigt att diskriminera mellan *foreign fighters* och legosoldater. Det är inte samma sak. Emanuele Sommario citerar Genève-konventionens definition och förklarar att en legosoldat är en person som uppfyller alla dessa kriterier: a) är rekryterad utomlands specifikt för att strida i en väpnad konflikt, b) faktiskt deltar i konflikten, c) motiveras att delta i konflikten för privat vinnings skull, och lovas materiell kompensation av någon part i konflikten, d) varken delar medborgarskap med någon part i konflikten eller är medborgare i något territorium som kontrolleras av någon av de stridande parterna, e) inte är medlem i någon av de stridande parternas väpnade styrkor, och f) inte har skickats på officiellt uppdrag av någon stat som inte är part i konflikten, som medlem av dess väpnade styrkor (Sommario 2016, s. 156-157). *Foreign fighters*, fortsätter Sommario, drivs huvudsakligen av ideologi, religion eller släktband med någon part i konflikten (Sommario 2016, s. 157). David Malet menar att legosoldater till skillnad från *foreign fighters* får betalt, omfattas och skyddas av ett juridiskt system, är lagliga, samt oftast kan räkna med att överleva konflikten de skickas till (Malet 2013, kap 2, s. 8-9). Det som är relevant i det här resonemanget är helt enkelt att *foreign fighters* inte är legosoldater, även om det finns likheter; de motiveras inte av samma saker och kan därför inte undersökas och förstås på samma sätt.

3.1.3 *Foreign Fighters* utmanar det westfaliska systemet

Både *foreign fighters* och legosoldater utmanar det westfaliska systemet, som bygger på att suveräna nationsstater kontrollerar en befolkning på ett visst territorium. Juridiska åtgärder har också vidtagits mot båda grupperna. USA var först med att lagstifta mot dem med *the Neutrality Act* 1794. Bakgrunden var då rädsla för att stridslystna amerikanska medborgare utomlands skulle dra på sig någon annan stats vrede och hota det militärt svaga USA. De flesta andra länder följde sedan efter med någon form av lagstiftning mot att deras egna medborgare krigade för en annan makt, ofta med förlust av medborgarskap som straff (Malet 2013, kap 2, s 4-5). Inte minst bidrog bruket av legosoldater i avkoloniseringskrigen på 1950- och -60talen till skärpta regleringar (Sommario 2016, s. 156). Emellertid har bruket av legosoldater inte helt upphört, och *foreign fighters*´ position i den internationella juridiken är som sagt fortfarande oklar. Vissa forskare menar att trots att det är ett gammalt fenomen är de är typiska för en post-westfalisk, post – elfte-september typ av krigsföring, och kanske en del av en ny världsordning där studiet av Internationella Relationer behöver omskapas helt (Strazzari 2016, s 55).

3.1.4 *Foreign Fighters* återfinns i många väpnade civila konflikter...

Gilles de Kerchove; EU:s koordinator för kontraterrorism, hävdar att uppskattningsvis 25 000 utländska medborgare idag strider som *foreign fighters* i olika grupper runt om i världen. Transnationella krigare har kommit från halva världens länder, menar han. Siffrorna har dessutom dubblats över det senaste året och tendensen ser inte ut att mattas av (Kerchove, 2016, s. v). David Malet har undersökt ett dataset över 331 moderna inbördeskrig i världen mellan 1816 och 2005. Bland dem hittar han *foreign fighters* i 70 fall (Malet 2013, kap 2 s. 1). Antalet *foreign fighters* har enligt hans statistik ökat över tid, inte bara i totala siffror utan även i relation till antalet civila konflikter (Malet 2013, kap 2 s. 14). Det finns givetvis problem med denna mätmetod: dagens dokumentationsverktyg är bättre än någonsin tidigare, vilket kan ha förvrängt den historiska materialinsamlingen. Det är helt enkelt inte säkert att alla *foreign fighters* som historiskt deltagit i civila konflikter blivit dokumenterade. Det skulle i så fall innebära att antalet *foreign fighters* inte nödvändigtvis har ökat, utan bara att dokumentationen av dem blivit bättre. Men det skulle i så fall även innebära att *foreign fighters* varit ett ännu vanligare historiskt fenomen än man hittills trott (Malet 2013, kap 2 s. 20).

3.1.5 ... och de påverkar konflikternas utgång...

Det som är intressant i Malets statistik och relevant för varför *foreign fighters* är viktigt forskning i, är att rebellstyrkor som använder sig av *foreign fighters* tycks vara betydligt mer framgångsrika i konflikter, än de rebeller som inte får hjälp av transnationella krigare. Malets modell bygger på en uppdelning mellan rebellstyrkor och styrkor som har en statsmakt i ryggen, och dessa ligger i konflikt. I mitt fall med kurdernas kamp mot IS ser förhållandena inte riktigt ut så, men siffrorna är fortfarande intressanta. Rebellstyrkor vinner generellt sett bara omkring 40 % av fallen i civila konflikter gentemot regeringsstyrkor. Även de styrkor där *foreign fighters* deltar förlorar oftast mot regeringsstyrkor, men vinner betydligt oftare än de utan *foreign fighters*. Rebellstyrkor utan *foreign fighters* har vunnit i 27 % av alla Malets undersökta fall mellan 1816 och 2005. I de 70 fall där *foreign fighters* påträffats har rebellstyrkorna vunnit i 39 % av fallen. Malet understryker att det inte är självklart att denna korrelation innebär kausalitet- det kan också vara så att de bäst organiserade och därför mest framgångsrika rebellerna också är de som är bäst på att rekrytera utomlands (Malet 2013, kap 2 s. 21-22). Emellertid finns det, som jag ska visa, uppenbara fördelar med att ha transnationella krigare på sin sida. Detta gör att en viss kausalitet inte verkar helt osannolik.

3.1.6 ... och även hur konflikterna ser ut och utkämpas.

Den givna förklaringen till varför *foreign fighters* är ett viktigt ämne för akademisk forskning är naturligtvis att närvaron av transnationella krigare i en civil konflikt förändrar konflikten. Som redan visat kan konfliktens utgång påverkas, men även andra saker förändras. Kristin M. Bakke förklarar att närvaron av *foreign fighters* stärker de lokala rebellerna – det vanligaste grundantagandet inom forskningen – men också att de kan förlänga konflikten eftersom fler aktörer introduceras. Dessa försvårar ofta fredsförhandlingar och interventioner från tredje part som försöker avsluta konflikten (Bakke 2014, s 150). Närvaron av *foreign*

fighters riskerar också att bidra till att redan svaga stater kollapsar, genom att konflikter på dessas territorier förlängs. Dessa kan då bli träningsgrund för terrorister, vilket skett i Pakistan, Somalia, Irak och Afghanistan (Bakke 2014, s. 151).

Transnationella krigare tenderar också att orsaka högre nivåer av våld än lokala rebeller, och fler civila dödsoffer (Malet 2013, kap 2, s. 22 samt kap 1 s. 1). Detta hör samman med anledningen till varför det är attraktivt för lokala rebellstyrkor att försöka rekrytera *foreign fighters*: de transnationella krigarna kan ofta tillföra värdefulla saker till kampen. Resursmobilisering, tillgång till finansiering, internationell mediabevakning, internationella kontakter och fler frivilliga rekryter, till exempel. Ofta har de också användbara språkkunskaper. Detta hjälper gruppen att mobilisera supportere och öka den organisatoriska sammanhållningen (Bakke 2014, s. 156). Men de transnationella krigarna kan även radikaliserat de lokala rebellerna. De kan få gruppen att börja använda metoder som tidigare betraktats med skepsis om de bedömer dem som strategiska, t.ex. gisslantagande, utomrättsliga avrättningar, attacker på civila (Bakke 2014, s. 161-162).

3.1.7 Rekrytering av *Foreign Fighters*

Nir Arielli kommer, i sin fallstudie av palestinska kommunister som anslöt sig till de Internationella Brigaderna under spanska inbördeskriget, till slutsatsen att för att någon ska bli *foreign fighter* krävs framför allt tre saker. Det första är personliga sociala och ekonomiska förutsättningar. En politisk och social kontext som ”pushar” iväg dem till exempel, samt ekonomin för att kunna åka. Det andra är personlig motivation och övertygelse; en så kallad ”pull”-faktor. Och det tredje är ett transnationellt nätverk av kontakter som kan hjälpa den enskilda personen till konfliktområdet (Arielli 2011). David Malet har gjort en fallstudie av fyra historiska civila konflikter där *foreign fighters* deltagit; Revolutionen i Texas 1835-36, spanska inbördeskriget 1936-39, israeliska självständighetskriget 1947-49 och kriget i Afghanistan 1978-92. Han menar att det finns alltför mycket reliabilitetsproblematik med att ställa forskningsfrågan ”varför” någon blir *foreign fighter* – det är inte alltid intervjupersonerna verkligen säger, eller ens själva vet, sanningen om sina motiv. Dessutom är det mycket svårt att göra kontrafaktiska experimentsituationer - det är i princip omöjligt att hitta data över personer som *inte* blivit *foreign fighters* trots att de mött rekryterare, och därmed kunna avgöra vilka orsaker som lett till vilket utfall (Malet 2013, inledning, s. 10-11). Istället menar Malet att det är mera meningsfullt att undersöka det som Arielli betraktar som ”pull”-faktorn. Vad säger rekryterare av transnationella krigare för att få dessa att ansluta sig? (Malet 2013, inledning, s. 5-6)

Kristin M. Bakke, som studerat *foreign fighters* i den tjetjenska självständighetskampen på 1990- och tidiga 2000- talet, kommer till en liknande slutsats: hur väl en rebellrörelse lyckas framställa bilden av konflikten för potentiella rekryter, såväl som för lokala rebeller och lokalbefolkningen, är avgörande för hur väl gruppen ska lyckas hålla ihop, behålla lokalt stöd och värva nya sympatisörer. I Bakkes studie omformulerades kampen under tidigt 2000-tal från att handla om tjetjensk självständighetssträvan, till en kamp för att bilda ett kaukasiskt islamistiskt kalifat. Hon kallar denna framställning för ”framing” - av konflikten, gruppens egen identitet, fienden och den rätta taktiken. Denna ”framing” måste vara konsekvent och trovärdig, och dessutom relevant för sin målgrupp. Den måste överensstämma med deras övertygelser, erfarenhet och kultur (Bakke 2014, s. 157-158).

3.2 Problemområde

Transnationella krigare; *foreign fighters*, har som visat blivit allt vanligare samt utmanar det westphaliska systemet och den traditionella IR-synen på mellanstatliga konflikter. De tycks också påverka hur lokala konflikter utkämpas och hur utgången blir, och därför är det relevant för studiet av IR att lära sig mer om dessa aktörer. Problemområdet för denna uppsats är hur den typ av *foreign fighters* som David Malet kallar ”true believers” – dvs krigare som inte är en del av en kulturell diaspora, har geografisk närhet eller etniska band gemensamt med någon part i en lokal konflikt, utan vars bevekelsegrund för att delta är ideologisk/religiös/politisk övertygelse – rekryteras till en konflikt. Inom forskningen finns, som nämnt, en viss samsyn om att framställningen av konflikten är viktig. Frågeställningen blir därför:

3.3 Frågeställning

Hur framställer rekryterare konflikten i Rojava, i norra Syrien, för att få västerländska transnationella krigare att ansluta sig?

3.4 Avgränsningar

Det är mycket som tyder på att det som just nu sker i regionen Rojava i norra Syrien; västra Kurdistan, är ett vida större projekt än bara försvar mot Islamiska Staten. Det är ett försök att bygga upp ett kurdiskt samhälle efter egna politiska, sociala, militära och ekonomiska principer, till stor del influerat av PKK-ledaren Abdullah Öcalans idéer (se Küçük & Ozselcuk 2016, samt Medin 2016). Medan denna utveckling visserligen är extremt intressant kommer denna uppsats inte att gå djupare in på det, då det skulle behöva en helt egen uppsats, utan kommer endast beröra värvningen av de transnationella krigare som åker dit.

Uppsatsen kommer heller inte att behandla *varför* utlänningar faktiskt ansluter sig, utan tolkar endast hur rekryterare framställer konflikten, sig själva, sin fiende och sin målgrupp i hopp om att de sistnämnda ska ansluta sig. Min metod är tolkande, och jag gör därför inte anspråk på att kunna presentera någon sanning utan argumenterar för underbyggd sannolikhet.

4 Teori

David Malet menar att rekryterare är mest effektiva när de lyckas framställa konflikten som relevant för *foreign fighters* eftersom den hotar en upplevd gemenskap och identitet. *Foreign fighters* handlar därför i självförsvar. Hans teori applicerad på mitt fall, är att de kurdiska rekryterarna framställer situationen så att de transnationella krigarna i Kurdistan ska identifiera sig med kurderna, och vilja handla i försvar av sin ideologiska och värderingsmässiga gemenskap med dem.

Malet gör en uppdelning av *foreign fighters* i fyra olika grupper, som alla har olika motiv för att delta i en konflikt (naturligtvis finns överlappningar). Dessa är: de som har etniska band till någon part i konflikten; de som utkämpar en antikolonial strid mot en kolonialmakt; de från grannländer som ser konflikten som en möjlighet att expandera sitt territorium; och de som inte har några andra band till någon part i konflikten än ideologiska – de som Malet kallar ”true believers” (Malet 2013, kap 1, s. 14). Dit hör de västerländska rekryterna i YPG/YPJ. Det är också den grupp som ökat mest i förhållande till de andra grupperna och idag är den internationellt sett största gruppen av *foreign fighters* (Malet 2013, kap 1, s. 23).

Malet skriver att inom forskningen – som är ganska omfattande - om hur lokala rebeller värvas till civila konflikter, är den så kallade ”greed and grievance”-teorin vanlig. Denna teori innebär att folk med geografisk närhet till konflikten motiveras att ansluta sig till rebellstyrkor antingen av girighet; mot betalning eller med löfte om plundring, eller av missnöje med något inom någon stat konflikten äger rum; brist på demokrati, släktskap med någon etnisk grupp som diskrimineras el. dyl. Någon form av kombination av de två är naturligtvis vanligast. Emellertid verkar inte ”greed and grievance”- teorin vara tillämpbar på rekryteringen av ”true believers”: oftast varnar rekryterarna på tidigt stadium för att de inte kommer kunna erbjuda betalning, eller löfte om plundring. Istället är det vanligt att de transnationella krigarna själva förväntas bekosta resor, utrustning osv. *Foreign fighters* är som sagt inte legosoldater. ”Grievance”- delen tycks inte heller särskilt relevant då de transnationella rekryterna ju faktiskt kommer från länder långt borta som inte berörs av det politiska läget i konfliktstaten/-erna, samt i de fall som är intressanta för min uppsats inte har några släktband till regionen (Malet 2013 kap 1, s. 4-6). Samma motivation fungerar alltså inte för transnationella krigare som för lokala rebeller.

I sin fallstudie över hur *foreign fighters* rekryterats till fyra historiska civila konflikter: Revolutionen i Texas 1835-36, spanska inbördeskriget 1936-39, israeliska självständighetskriget 1947-49 och kriget i Afghanistan 1978-92, ser

Malet istället det återkommande mönstret bland rekryterare att framställa konflikten som *något som berör utlänningarna därför att de är en del av samma transnationella gemenskap*. Denna gemenskap kan vara byggd på delade värderingar, ideologi eller liknande, vilket bidragit till att folk identifierat sig med varandra över nationsgränserna. Och nu är denna gemenskap under *existentiellt hot från en yttre fiende*. De transnationella potentiella rekryterna uppmanas därför att ansluta sig till kampen av *självförsvaret*, av förpliktelse och solidaritet med sin transnationella grupp, eftersom staten inte agerar (Malet 2013, kap 1, s. 17). Att ansluta sig till en grupp blir alltså en akt av självförsvaret under hot om att annars förlora det värdefulla som gruppen baserar sin existens på.

5 Material och Metod

Hur ska jag nu ta reda på huruvida Malet's teori är tillämpbar även på mitt fall? Hur ska jag operationalisera rekryterarnas "framställning" och ta reda på hur transnationella krigare rekryteras till Rojava? Joakim Medin's reportagebok från västra Kurdistan får här vägleda mig. För att skriva den har han följt den kurdiska kampen och bland annat värvningen av utländska krigare. Enligt honom startades rekryteringen från facebooksidan "The Lions of Rojava" i oktober 2015 (Som materialet kommer visa är sidan äldre än så, så antagligen tjänade den som informationssida redan innan den blev rekryteringssida) efter att en enskild amerikan med militärbakgrund på eget initiativ anslutit sig till de kurdiska styrkorna i YPG, och sedan fått stor uppmärksamhet när han spred information om det i sociala medier. Andra frivilliga kontaktade honom och undrade hur de kunde ansluta sig, och sidan "The Lions of Rojava" sattes upp – på engelska för att nå en så stor publik som möjligt - och blev snabbt en helt öppen rekryteringssida på facebook (Medin 2016, s. 204).

Rent konkret gick anslutningen till så att intresserade skickade privata fb-meddelanden till sid-administratörerna. Därpå sattes de, som Arielli skulle förutspått, i kontakt med ett kurdiskt diaspora-nätverk som hjälpte till att smuggla in dem i Rojava via irakiska Kurdistan (Medin 2016, s. 202-206). Uppenbarligen är detta ett riskfyllt företag, varför det blir extra intressant att undersöka vad rekryteringssidan innehåller som får folk att utsätta sig för dessa risker. När man scrollar igenom sidan slås man snabbt av intrycket att inläggen utgör fragment som tillsammans bildar en historia; en berättelse. Jag kommer därför att tillämpa narrativ metod för att fånga upp denna berättelse; den "saga" om konflikten som rekryteringssidan berättar för sin läsare och potentiella rekryter.

5.1 Material

Materialet jag kommer använda mig av är alltså huvudsakligen inlägg från två facebook-sidor som agerar skyltfönster för rekryteringen av *foreign fighters* till YPG och YPJ: "The Lions of Rojava" (The Lions of Rojava, 20 juni-1 nov 2015) och "Lions of Rojava" (Lions of Rojava, 23 dec 2015-30 april 2016). De två sidorna är egentligen bara två stycken i teknisk mening; i praktiken tycks de vara samma sida i två versioner; samma innehåll, samma syfte och sannolikt samma administratörer. I november 2015 slutade inlägget att postas på den första sidan.

Den andra dök dock snart upp, med förklaring om att den tidigare sidan stängts av facebook efter anmälningar från politiska motståndare. Båda sidor innehåller information om de kurdiska styrkorna; uppdateringar från fronten mot IS, foton, pressutskick och mycket annat. De länkar också till samma hemsida dit intresserade hänvisas för hjälp vid rekrytering. När jag besöker hemsidan visar den sig emellertid också vara stängd och meddelar att sidans administratörer tyvärr är oförmögna att hjälpa volontärer in i Rojava för stunden, så rekryteringssidan håller stängt tills vidare.

Man måste utgå ifrån att de som söker sig till rekryteringssidan har lärt sig om YPG/YPJ från andra mediekanaler också. Det finns en uppsjö olika fb-sidor, hemsidor, reddit-sidor och twitter-konton, med namn som innehåller ord som "Rojava", "Kobane", "Kurds", "female fighters", "YPG/YPJ" osv, vilka också är lätta att hitta genom att följa länkar från rekryteringssidorna. De flesta av dessa kanaler kommunicerar ungefär samma budskap – mer eller mindre utförligt och djupgående -, har liknande bildspråk osv. De länkar till liknande engelskspråkiga nyhetsartiklar, egenproducerade videor, foton och pressmeddelanden. Det ligger emellertid inte inom den här uppsatsens räckvidd att kartlägga allt detta. Det material som rekryteringssidorna innehåller bedöms vara tillräckligt representativt för den bild som kommuniceras till den potentiella rekryten via olika sociala mediekanaler. Sammanlagt spänner materialet över nästan ett år; juni 2015 till april 2016.

5.2 Narrativ metod

Narrativ metod används för att samla in och analysera berättelser i tal och skrift (Johansson 2012, s. 21). Narrativforskaren Barbara Czarniawska menar att människor förstår sina liv, sig själva och sin omvärld med hjälp av historier; berättelser - narrativ (Czarniawska 2014, s. 5). Narrativstudier är därför en produktiv metod för att bedriva samhällsvetenskaplig forskning, eftersom det går att förstå socialt liv som "uppspelade narrativ" (Czarniawska 2014, s. 3). Inom samhällsvetenskap är narrativanalys användbart inte bara teoretiskt utan även praktiskt – vilka handlingar görs möjliga av ett visst narrativ; en viss världsförståelse (Czarniawska 2014, s. 6)? När det handlar om att värva folk till en väpnad konflikt med hjälp av en berättelse blir den samhällsvetenskapliga aspekten av narrativstudier naturligtvis extra framträdande.

Narrativstudier är alltså en *tolkande* aktivitet, där jag som forskare inte aspirerar på att destillera fram någon objektiv sanning, utan snarare ska försöka tolka hur människors skapar mening av sig själva och sin omvärld (Johansson 2012, s. 27).

Hur kan något berättas så att det, i mitt specifika fall, blir meningsfullt för åhöraren att ta upp vapen och dra i strid? Det ska jag försöka tolka.

Narrativstudier är tvärdisciplinära och så pass nya inom samhällsvetenskapen att det ännu inte finns någon enstämig definition av vad ett narrativ är (Johansson 2012, s. 121). Emellertid har Somers & Gibson identifierat de drag inom narrativt förhållningssätt som de menar är mest relevanta för studiet av samhällsvetenskap. Dragen är dessa: enskilda händelser sätts i relation till andra händelser och placeras i ett tid-och rumsligt sammanhang, och genom att sätta in dessa händelser i en *intrig*; en tematisk handling med kausal logik, får de även relationer till större samhällsliga, institutionella och symboliska mönster, och därmed skapas mening (Johansson 2012, s. 95). Detta menar jag är applicerbart på fb-sidan Lions of Rojava - inläggen berättar en historia som blir meningsfull och uppmanar till handling i ett socialt sammanhang.

För att fånga in de olika delarna av det samhällsvetenskapligt relevanta narrativet behöver jag en analysmodell. Inom narrativforskning görs vanligtvis någon form av uppdelning mellan *vad* som berättas och *hur* det berättas (Johansson 2012, s. 127-128). Båda dimensionerna spelar nämligen roll för hur materialet kan tolkas. Narratologen Gerard Genette, vars modell för narrativanalys jag kommer använda mig av, inför dessutom en tredje dimension – *vem* som berättar för *vem* (Johansson 2012, s. 131). Eftersom mitt material är så tydligt kommunikativt är denna dimension viktig. Genettes modell ser ut såhär:

5.2.1 Berättelsen – Vad berättas?

Handlingsram. Besvarar frågan *vad hände sen?* med en *intrig*. Traditionellt brukar en *intrig* struktureras med hjälp av stadierna introduktion, komplikation, konflikt, upplösning och konklusion, men denna modell har kritiserats bl.a. för att vara alltför rigid och linjär. Istället kan *intrigen* ses som innehållande en ”hemlighet”, och bestå av händelser och situationer som utvecklar berättelsen. *Intrigen*s drivkraft är undran om vad som ska komma närmast.

Karaktärer och settings. Vilka är aktörerna och i vilka rumsliga och temporala sammanhang befinner de sig? Vilka är protagonisterna och antagonisterna? Och vilken är konflikten mellan protagonisterna och antagonisterna som berättelsen organiseras runt?

Tema. Besvarar frågan *vad betyder berättelsen?* Temat är det som bygger *intrigen*, och de händelser som väljs ut som relevanta för *intrigen* avgörs i sin tur av vilket/vilka teman *intrigen* har. Teman kan t.ex. vara idéer, värderingar eller föreställningar. Ett tema kan också vara en motsättning mellan två värdeladdade fenomen (Johansson 2012, s. 131-134).

Johansson tillägger också att en berättelse slutligen måste ha en *poäng*: en anledning till varför den överhuvudtaget berättas (Johansson 2012 s. 134).

5.2.2 *Narrativet- Hur berättas det?*

Tense. Handlar om tidsaspekter i berättandet. För det första: *ordning*; relationen mellan händelseförloppet såsom det var i verkligheten, och hur tidsordningen framställs i berättelsen. Återberättas händelserna kronologiskt, eller i flashbacks eller dylikt? För det andra: *varaktighet*; relationen mellan de faktiska händelserna och tiden det tar att återberätta dem. Avverkas ett sekel på en textmängd som tar tre minuter att läsa, etc? För det tredje: *frekvens*; betonas eller underdrivs enskilda händelsers betydelse genom upprepning?

Mood. Från vilket avstånd och perspektiv förmedlas informationen i berättelsen? Finns det en dialog med läsaren eller får hen bara "titta på" utifrån när berättelsen spelas upp? Genette skiljer mellan "intern" och "extern" "fokalisering" ifråga om perspektiv. Intern fokalisering innebär att berättelsen berättas genom en, eller flera, karaktär/-ers medvetande; extern fokalisering innebär att berättelsen skildrar karaktären/-erna utifrån, men får inte tillgång till något inre liv.

Röst. Handlar om relationen mellan berättelsen och den som berättar. Vem är berättaren i förhållande till berättelsen? "Finns" det ens någon urskiljbar berättare?

5.2.3 *Berättandet – Vem berättar för vem?*

Vem berättar? Vem försöker sända ett budskap med berättelsen?

Vem lyssnar? Vem avser berättaren som mottagare av berättelsen? (Åhöraren, eller i detta fall läsaren, som tolkare är medskapare av mening genom att möjliggöra textens olika betydelser) (Johansson 2012, s. 135-143).

Genettes modell kommer nu att appliceras på mitt material, som återges i utvalda citat, och sedan tolkas, analyseras och diskuteras.

6 **Analys och Diskussion**

6.1 Genette applicerad på Lions of Rojava

Vem berättar då *vad* för *vem*, på *vilket sätt* och i *vilket syfte*? Återgivandet av materialet kommer inte slaviskt kunna följa denna schematiska ordningsföljd, då mycket av intrycket läsaren av rekryteringssidan får då skulle gå förlorat. Istället presenteras det i lite annan ordning, för att på bästa möjliga sätt fånga de intryck som läsaren får. Intrycken analyseras kort, och i slutet av kapitlet diskuteras de sammantagna intrycken.

6.1.1 Vem berättar? Vem ska lyssna?

Vem som berättar – alltså skriver inläggen och uppdateringarna – tycks växla. Kvalitén på den engelska grammatiken varierar, liksom meningsbyggnaden. Men också tilltalet, sinnesstämningarna och hur det som berättas uttrycks. Somliga uppdateringar är känslomässigt engagerade och tycks rikta sig direkt till läsarens hjärterötter, andra är utformade som distanserade rapporter. Uppdateringarna är aldrig undertecknade med något namn, och är oftast skrivna i första person plural. Sammantaget får läsaren intrycket av ett kollektiv bakom kontot. Nedan följer två exempel på hur olika formuleringar kan se ut.

“A total of 228 people have lost their Lives in Kobanê. Of which 7 were fighters of YPG & YPJ. Your blood will be revenged. Rest in peace babies and children of Kobanê rest in peace beautiful women of Kobanê rest in peace innocent Kurdish people and 21st century the politicians of the world are watching, how barbarians killing Kurdish people. It's a shame for humanity especially for the politicians.” (The Lions of Rojava, publ. 2015-06-25)

“KOBANI, Rojava (July 12, 2015) – Over the past 24 hours in the south and southwest of Kobani numerous terrorist attacks were carried out by the Daesh (ISIL) terrorists. Combined forces of the People’s Defense Units (YPG) and the Women’s Defense Units (YPJ) simultaneously launched a key operation in western Kobani, Rojava, Syria [...]” (The Lions of Rojava, publ. 2015-06-12)

Citaten visar en känslomässig reaktion på förluster, respektive en kylig rapportering om fiendens rörelser och de egna truppernas strategiska handlande. Precisionen i formuleringarna varierar, liksom stavningen av namnet Kobanê. Läsaren får intrycket av olika berättare.

Ibland får soldaterna presentera sig själva med namn och bild. Då talar de i första person singular. Det är huvudsakligen de transnationella krigarna som lyfts fram, med beskrivningar av vilka de är, var de kommer ifrån och varför de anslutit sig till de kurdiska styrkorna. De är helt offentliga på sidan, men kommer här att anonymiseras, eftersom specifika namn och personer inte är relevanta för uppsatsen. Ofta tackas och hyllas de av en namnlös administratörs röst i slutet av inlägget. Typiska inlägg kan se ut såhär:

“Hello, my name is NN and I came from X. The reason why I came to Rojava is to do something meaningful with my life. When I saw what the ISIS done in Middle East, that shocked me very much, although I am just an ordinary college student, but I know what is just and what freedom [is], I want to do something for humanity. [...] I am not a hero and I don't want to be a hero [...]” (The Lions of Rojava, publ. 2015-06-28)

Inlägget avslutas; besvaras, med:

”The Lions of Rojava thank you for everything, NN”

En annan presentation ser ut såhär:

“Hello my name is MM I am 23 year[s] old and from Y. Life back home I spent a lot of time in a powerlifting gym Iron Underground training for powerlifting competitions. I spent my weekends with family and friends at nice bars and restaurants I had a nice car and a good job. Why I left [is] because I couldn't sit around any longer watching innocent women and children being raped and slaughtered [.] Isis is a cancer and needs to be destroyed before it spreads any further.” (The Lions of Rojava, publ. 2015-06-29)

Inlägget besvaras med:

“Thank you for everything [t]hat you [are] doing for humanity sweetie boy [...]”

Genom att enskilda soldater synliggörs ökar känslan av verklighet. Det blir mer konkret. Soldaterna understryker ofta att de är vanliga människor med vanliga liv, som bara gör vad vem som helst skulle göra, och åkt till Rojava för att strida för värden som frihet, humanitet och rättvisa. De söker efter mening i livet precis som vem som helst. Läsaren får intrycket av att soldaterna bakom kontot dels verkligen finns på riktigt, dels är helt vanligt folk med vanliga sunda värderingar. Den avslutande hälsningen från administratören/-erna understryker hur uppskattad soldatens insats är, och visar att de är flera ”berättare” bakom varje inlägg.

Vem förväntas lyssna? Syftet med sidan är ju att rekrytera foreign fighters. Genom att skriva uppdateringarna på engelska samt konsekvent länka till engelskspråkiga nyhetsartiklar, twitterkonton och liknande, signalerar man till en internationell publik. Man tycks också vilja appellera specifikt till västerlänningar genom att konsekvent betona vikten av frihet,

jämlikhet, mänskliga rättigheter, demokrati och liknande västerländska upplysningsideal. En videointervju med en italiensk soldat presenteras såhär:

“Our Italian hero Heval X tells us about the revolution in Rojava. This war is about freedom, equality and human rights.” (Lions of Rojava, publ. 2016-01-11)

En minnesruna över en stupad transnationell soldat hyllar de utländska soldaternas engagemang bland annat med orden:

[...]They came to fight for freedom and democracy, for humanity and liberty [...] (The Lions of Rojava, publ. 2015-06-25)

Inte minst lyfts kvinnorna fram. Under en bild på en kvinnlig krypskytt står texten:

“#YPJ Snipers, the ONE only in #ROJAVA #SYRIA smashing #ISIL heads. SHOW YOUR SUPPORT TO #YPJ female fighters. #Kobane” (Lions of Rojava, publ. 2016-01-20)

Under 8:e mars publiceras bilder på kvinnodagsfirande i kantonerna Afrin och Kobanê. Bilderna föreställer byggnader dekorerade med vimplar och kvinnor i festkläder och soldatuniformer. Texten till bilderna lyder:

“[...]We will celebrate with our colors, with our thoughts, with our freedom. Rojava Revolution is Women's Revolution.” (Lions of Rojava, publ. 2016-03-08)

Och under en bild på två tulpaner med YPG:s och YPJ:s färger och symboler står det uppskattande:

“Behind every successful man there is a woman” (Lions of Rojava, publ. 2015-12-28)

Kvinnornas deltagande i de stridande styrkorna framhävs framför allt i bildspråket, men de lyfts även fram i text, både i första och tredje person. De många bilderna på beväpnade kvinnliga soldater tycks appellera till ett likhetsfeministiskt ideal om kvinnor som kan göra allt som män kan; förmågan att föra krig blir där det yttersta beviset på jämställdhet med männen.

De transnationella soldater som kommer och ansluter sig, och framför allt de som dör martyrdöden, hyllas unisont på sidan. De kallas hjältar, lejon. De två första citaten nedan är från minnesrunor över stupade utländska soldater; en amerikan och en alban. Det tredje är från ett delningsfoto, föreställande en britt, två australiensare och en amerikan som dött i strid, och som sidans följare uppmanas att sprida. Det fjärde är en hyllning till en polsk soldat som räddat ett spädbarn ur ett instörtat hus.

“In the history books of our coming generations our children will learn of the brave foreign warriors who came to Rojava to fight for a Land that was not theirs.[...]. They will never be forgotten. [...]You are an Immortal Hero.

You are a brave warrior. Kurdish people will never forget you.” (The Lions of Rojava, publ. 2015-06-25)

”Our brave Lion NN- nom de guerre X- died while protecting civilians in Kobanê. Humanity can learn a lot from you NN!” (The Lions of Rojava, publ. 2015-06-28)

”We need to get the world talking about the foreign volunteers that fought for the YPG and died for the people of Syria! They were heroes that wouldn't share the green earth with the so called Islamic State. [...] These men were killed fighting the Islamic state. As unpaid volunteers they went to Syria to defend people and to show the world that good always triumphs over evil!” (The Lions of Rojava, publ. 2015-06-30)

“Heval MM is from Y [and] she has been in Rojava for more than six months. We thank Heval MM and all who come to Rojava for helping in the defense of humanity.” (Lions of Rojava, publ. 2016-03-09)

De transnationella krigarna hyllas och beskrivs som föredömen för mänskligheten. De har frivilligt kommit till Kurdistan fast de inte egentligen är tvungna, och i vissa fall offrat sina liv för den goda saken. Det görs tydligt att sidans administratörer- och implicit de kurdiska styrkorna – är mycket glada och tacksamma för deras deltagande.

Intrycket läsaren får är alltså att ”berättaren” är ett kollektiv av soldater både från Kurdistan och andra delar av världen. De är vanliga människor med vanliga, vettiga tankar och värderingar. De grips ibland av starka, fullt förståeliga, känslor, men de är också besinnade och effektiva. De riktar sig till en internationell, och kanske särskilt västerländsk publik. Soldaterna berättar att de för en kamp för upplysningsideal såsom frihet, mänskliga rättigheter, humanism, jämlikhet mellan könen, och de som står upp för dessa värden och ansluter sig till kampen översköjs av tacksamhet och får hjältestatus. Läsaren, som antagligen delar dessa värderingar, får intrycket av att vara varmt välkommen bland dessa sympatiska människor.

6.1.2 Hur berättas det?

Röst: Läsaren får som tidigare nämnt oftast inte veta vem berättaren i varje inlägg är; uppdateringarna undertecknas inte, om det inte handlar om presentation av en namngiven soldat. Däremot är varje enskild uppdatering som sagt utformad så att det låter som att berättaren är en (av många) av berättelsens karaktärer och står mitt i handlingen. Som tidigare nämnt så får läsaren intrycket av att flera olika personer delar på rollen som berättare. Berättaren är inte allvetande och enhetlig, utan förser läsaren med olika sporadiska bitar information; en uppdatering om en framryckning här, ett pressutskick där, en spontan klagan över sakernas tillstånd

där. Ibland skrivs ungefär samma sak flera gånger, men med olika formuleringar. Läsaren får intrycket av att det är berättelsens hjältar; soldaterna själva, som skriver, under de förvirrande förhållanden som råder i gerillakrig, och att de turas om att bidra med inlägg. Exempel på detta kan hittas genom att läsa igenom de återgivna citaten.

Mood: (Den kollektiva) berättaren appellerar ofta direkt till läsaren, med uppmaningar om att hjälpa på olika sätt, eller bara för samtalets skull. Tilltalet är informerande, men uppmuntrar också till dialog.

“Kurdish fighters studying English language so that we can speak to non-Kurdish volunteer fighters. [...] And you, do you learn Kurdish language [...]?” (The Lions of Rojava, publ. 2015-06-06)

Berättaren använder ofta intern fokalisering och ger läsaren tillgång till sina tankar och känslor genom att beskriva hur mycket den lider och hur svåra dess förluster är, men också hur stolt och modig den är, och vad den planerar att göra.

“Heartbreaking [...]Her name is Hebun, her mother was killed yesterday[...].” (26 juni 2015)

“[...]But we also want to let you know that his death will be revenged. We will let ISIS feel what it means to kill one of our brothers.” (25 juni 2015)

Tense: Funktionen med facebookuppdateringar är ju mer eller mindre designad för att kunna förmedla ett snabbt, ständigt aktuellt flöde av ny information. Materialet produceras här i ett ständigt *nu*: alltid aktuellt. Händelserna återberättas någorlunda kronologiskt allteftersom de händer, men när det inträffar något av särskild betydelse lyfts det fram, dryftas fram och tillbaka, upprepas och bearbetas. Ett typiskt exempel på det är när någon dör i fält. Läsaren får intrycket av att varje sådan händelse är av stor betydelse, vilket den naturligtvis också är, känslomässigt. Emellertid lyfts varje enskild transnationell martyr fram och kommenteras; beklagas, fler gånger än varje kurdisk martyr, vilket kan tolkas cyniskt som att deras död är strategiskt betydelsefull på fler sätt än rent känslomässigt för kamraterna – antagligen spelar den också roll för vilken uppmärksamhet internationell media kommer visa konflikten.

6.1.3 Vad berättas då?

Karaktärer: Protagonisterna i den saga som berättas är naturligtvis de kurdiska styrkorna och de transnationella krigarna som ansluter sig till dem. Antagonisterna är framför allt jihadisterna i Islamiska Staten. De refereras ofta till som ”Daesh”; en hånfull beteckning. Dessa ges inga specifika drag, utan beskrivs

ofta svepande som ondskan personifierad, eller med liknelser. Berättarna målar konsekvent upp en bild av sig själva och sina motståndare som diametrala motsatser; rätt och fel; ljus och mörker.

”We fight against the most cruel creatures in this world.[...]” (The Lions of Rojava, publ. 2015-06-23)

“[...] Isis terrorists have shown again and again their Vampire face. [...]”
(The Lions of Rojava, publ. 2015-06-25)

Själva beskriver sig YPG/YPJ som godhjärtade, barmhärtiga och viljestarka.

“We are invincible because we have unbroken willpower. We have a heart of gold brave and merciful” (The Lions of Rojava, publ. 2015-06-23)

Efter en bombattack i kantonen Afrin lovar YPG att skicka hjälp och försöker ingjuta mod i sina vänner. De beskriver sig då som solens och eldens söner:

”A little patience, beautiful Afrin, the YPG are coming. The sons of sun and fire are coming.” (Lions of Rojava, publ. 2015-12-28 28)

I två olika minnesrunor över fallna soldater förklaras kampen mot IS såhär:

“[...] This war is a war of good against evil, right against wrong.[...]” (The Lions of Rojava, publ. 2015-06-28)

[...] shoulder-to-shoulder they fought against darkness.[...] (The Lions of Rojava, publ. 2015-07-02)

Under en bild av en IS-flagga som målats på en vägg har någon klottrat – på engelska –

”Only love and YPJ can stop this hate” (Lions of Rojava, publ. 2015-02-16)

På så vis skapas bilden av en nästan mytisk konflikt mellan gott och ont. Motståndarna i IS blir i framställningen mer av en ondskefull kraft än människor. De är vampyrer, motsatsen till kärlek och humanism. Tydligast sammanfattas bilden av en fiende som nästan helt saknar mänskliga drag - förutom hat - och är den totala antitesen till våra hjältar, i den lekfulla texten till en video av dansande och sjungande YPG/YPJ-soldater:

”[...] Daesh hate dancing the most. We the YPG/YPJ love dancing the most!
☺ (Lions of Rojava, publ. 2015-12-30)

Men även staten Turkiet målas ut som fienden. Genomgående i uppdateringarna används – bland många andra - hashtaggen #TerroristTurkey,

och landet anklagas ofta för samröre med IS och för att motarbeta kurderna. NATO uppmanas med satirbilder och hashtaggen #KickTurkeyoutofNATO att utesluta Turkiet, eftersom de annars får IS med på kuppen. Denna antipati har givetvis sin historiska förklaring i en lång fiendskap mellan Turkiet och kurderna, som inte har mattats av idag.

Setting: Det rumsliga och temporala sammanhanget är på många sätt helt centralt i berättelsen: det handlar om den region i västra Kurdistan som döpts till Rojava; som utropade regionalt självstyre 2014; som är en viktig delseger i en hundra år gammal kurdisk kamp för politiskt självbestämmande och eget territorium, och som nu – just nu! – kämpar mot både jihadisterna i IS och den turkiska staten för att behålla sin nyvunna frihet. I flera uppdateringar och pressmeddelanden som publiceras på sidan riktas ilska och anklagelser om IS-samarbete mot Turkiets president Recep Tayyip Erdoğan. Kurdernas beslutsamhet när det gäller territoriet understryks också; de kommer inte backa från sin dröm om en kurdisk stat.

*“Erdoğan supported ISIS before by letting them get their supplies and ammunition through the Turkish border [...] Erdoğan prefers to live next to ISIS rather than to the Kurdish people.
Well if that is the case then we also have a message for Erdoğan.
We will establish a Kurdish state and we will keep on fighting ISIS.”* (The Lions of Rojava, publ. 2015-06-27)

Befälhavaren i Kobanê menar också i en videokommuniké att den turkiska staten deltagit i och understött en IS-attack på staden Kobanê där åtskilliga civila massakrerades, eftersom turkarna vill stoppa det kurdiska enandet i Rojava och det samhälle som nu byggs där (The Lions of Rojava, publ. 2015-07-04)

Settingen är alltså västra Kurdistan, där regionen Rojava försvarar sin nyvunna autonomi mot attacker från IS och Turkiet. Det sker i ett pågående nu. Situationens högaktuella och akuta karaktär betonas ständigt.

Handlingsram: Handlingen skymtar fram i glimtar. Genom att gå igenom en stor mängd material och lägga ihop fragmenten träder en större helhetsbild fram för läsaren. Den ser ut ungefär såhär: Kurderna har under hela sin historia motarbetats, förföljts, förnekats ett eget hemland, sin kultur och sitt språk...

“[...]The Kurdish history is very long and sad. No history of nations were ever so bloody as that of the Kurds. [...]” (The Lions of Rojava, publ. 2015-06-27)

... De har emellertid alltid fört en politisk, ofta militant kamp för att återta dessa saker.

“For thousands of years the pressure and war of deadly powers has not been reduced, yet our relentless people have always stood strong in face of those dark forces and have held high the flag of struggle. [...] This struggle

of Kurdish people can be taken into account as the hardest and longest struggle of human history.” (The Lions of Rojava, publ. 2015-06-27)

... Och nu, i och med Rojava, har de tagit ett signifikant steg på vägen. De motarbetas av den turkiska staten på grund av dess historiska antipati gentemot kurderna, och av Islamiska Staten på grund av dennas förakt mot de värderingar som den kurdiska kampen står för. Men kurderna drivs av sin övertygelse och de är inte ensamma: från hela världen kommer folk som vill hjälpa dem eftersom de betraktar den goda kampen som sin egen:

“Kurds have no other friends than the mountains - says the old Kurdish saying. But comrades from all parts of the world, who are joining the struggle in Rojava against ISIS, for humanity, are proving this point is not true anymore.” (The Lions of Rojava, publ. 2015-06-27)

“[...] This valued fight of our forces today has echoed widely throughout the entire world, and has been of abundant hope and belief for freedom-loving young men and women. For that, willing individuals from all around the world step forward to come to Rojava and be a part of this shared struggle of peoples [...]” (The Lions of Rojava, publ. 2015-07-02)

En mörk bakgrund målas upp, där den kurdiska känslan av att vara övergiven och utan allierade understryks. De transnationella krigarnas uppdykande skulle kunna berättas som en intervention av riddare på vita hästar, men formuleras snarare som att vänner man inte visste att man hade plötsligt trätt fram och ställt sig vid ens sida. Det är alltså en berättelse om jämlikhet och gemenskap över nationsgränserna snarare än om en utländsk frälsare som dyker in och räddar dagen.

Tema: Vad betyder då den här berättelsen? Ytligt sätt kan temat sägas vara motsättningen mellan grupperna YPG/YPJ och IS/Turkiet, men på ett djupare plan framträder bilden av en konflikt mellan olika värderingar. De kurdiska styrkorna och deras *foreign fighters* står för den universella godheten och ljuset; humanism, frihetslängtan, demokratiska upplysningsideal – tvärs över nationsgränserna. Vad IS står för är inte särskilt tydligt, bara att de är våldsamt försöker slå sönder allt detta goda. De är bara ondskan och mörkret – och staten Turkiet backar upp dem. Den ofrånkomliga konsekvensen av detta är dock att kurderna och deras transnationella uppbackning kommer segra, för godheten känner inga gränser och besegrar alltid ondskan. Det är självklar sagoboks-logik.

Slutligen: vad är *poängen* med att berätta den här berättelsen? Naturligtvis att få utländska sympatisörer att ansluta sig.

6.2 Diskussion

Framställningen av konflikten; den egna identiteten, fienden, gemenskapen osv. framstår för läsaren som ganska okontroversiell. Det är lätt att identifiera vänner och fiender och varför vem är vem. Det kan bero på att framställningen i stor utsträckning är apolitisk, och istället talar till läsarens sinne för sagor.

Med tanke på att YPG/YPJ är den väpnade grenen av det kurdisk-syriska partiet PYD - vilket är ett syriskt systerparti till PKK och följer Abdullah Öcalan i sitt arbete för den kurdiska saken (Medin 2016, s. 42-43) – och därmed har en socialistisk prägel, anspelar man mycket lite på socialistisk ideologi i tilltalet på rekryteringssidan. Visserligen *finns* de som kommit till Rojava av socialistisk övertygelse: det finns fb-sidor och hemsidor gjorda av marxist-leninistiska/anarkistiska *foreign fighters* som menar att de är Rojavas egna internationella brigader ("International brigade of Rojava", "A War Diary. International Brigades of Rojava and Bashur"). Men även om de har liknande motiv för sitt engagemang som sina historiska föregångare, så haltar jämförelsen med Internationella Brigaderna under spanska inbördeskriget 1936-1939. Internationella brigaderna orkestrerades till stor del av Kommunistinternationalen; den politiska situationen i Europa var starkt polariserad med en stark vänsterrörelse, och många rekryter befann sig i exil och drevs av den strategiska tanken att genom sitt engagemang i Spanien även föra revolutionen lite närmare sina hemländer (Richardson 1976, s. 9-11). Idag finns inte alls samma internationella administrativa organ eller starka organiserade politiska vänster i Europa, USA och Kanada, där många *foreign fighters* kommer ifrån. Rekryterarna i Lions of Rojava försöker antagligen därför inte heller att appellera till någon sådan organiserad vänsterrörelse med starkt självförtroende.

Istället tycks rekryterarna anpassa sitt budskap till en verklighet där de transnationella krigare som kommer, kommer individuellt på eget initiativ, och snarare av anledningen att de vill skydda mänskliga rättigheter från övergrepp än för att de vill bygga ett socialistiskt samhälle, i Kurdistan eller hemma. De citerade transnationella krigarnas inställning är typisk: de har kommit till Rojava av övertygelse om västerländskt hegemoniska upplysningsvärden som frihet, mänskliga rättigheter och demokrati, och för att mota bort det omänskliga mörkret som är IS. Inte för socialism. Joakim Medin får samma intryck när han intervjuar *foreign fighters* på plats – de upplever inte att deras engagemang är politiskt, utan rent mänskligt (Medin 2016, s. 214).

Icke desto mindre förmedlar rekryteringssidan budskapet om gemenskap mellan kurderna och de utländska rekryterna. Som Bakke fann i sin studie måste rekryterarnas budskap överensstämma med rekryternas övertygelser, erfarenhet och kultur. Malets teori tycks stämma bra på mitt fall: rekryterarna framställer bilden av de kurdiska kämparna som värnare av sekulära upplysningsvärden som en västerländsk läsare känner sig delaktig i. De kurdiska krigarna framstår som

vanliga vettiga människor, och de västerlänningar som ansluter sig till dem är visserligen hjältemodiga lejon, men också deras jämlingar och kamrater. De måste samlas i gemensam kamp för allt det som västerländska demokratier håller heligt och som nu möter ett existentiellt hot i form av det onda kalifatet och dess överseende allierade Turkiet. Givetvis kan vi inte veta hur genuin denna jämlika gemenskap faktiskt är – det ligger ju i kurdernas intresse att rekrytera *foreign fighters* eftersom dessa drar till sig internationell uppmärksamhet, och förhoppningsvis i längden även mer konkret internationell uppbackning. Det finns alltså goda anledningar att smickra dem och framställa dem som mycket betydelsefulla för både kamraterna och för kampen. Citatet i titeln på denna uppsats är ett koncentrat av många inlägg på fb-sidan, och – oavsett hur uppriktigt menat det är – representativt för denna typ av smickrande tilltal. Dessutom är framställningen av de sekulära kurderna i Rojava inte nödvändigtvis helt sanningsenlig – Rojava är känt bland kurder för att vara socialt konservativt, trots YPJ och många sociala reformer (Medin 2016, s. 116-117). Men bilden som målas upp för rekryterna handlar om gemenskap över nationsgränserna byggd på liberala, humanistiska värderingar.

På samma sätt som de socialistiska stråken hos YPG/YPJ tonas ned och de sekulära överdrivs inför den förmodat västerländska publiken, spelas även den religiösa dimensionen ned. Tyvärr tenderar västerländsk media att förenkla motsättningarna mellan kurderna och IS till att handla om goda sekulära krafter versus våldsbejakande islam(ism), men både IS-krigarna och många av kurderna i YPJ/YPG är sunnimuslimer. Inläggen i Lions of Rojava använder ibland religiöst färgat språkbruk – av typen ”må Gud skydda oss” och liknande -, när starka känslor uttrycks. Men det specifikt muslimska tonas ned, även om det inte uttraderas. Tro och religiösa praktiker nämns och visas sällan. Undantaget är firandet av den kurdiska högtiden Newroz, vilket framhävs eftersom det i många delar av Kurdistan är förbjudet som en del av undertryckandet av den kurdiska kulturen. Firandet blir en motståndshandling. Genom att i övrigt medvetet slipa bort de vassa kanterna – socialism och islam - som kan vara svårsmälta för en västerländsk publik, blir tilltalet bredare och lättare för fler att sympatisera med. Konflikten mellan kurderna och IS blir vagare i kanterna och framställs mindre som ett visst politiskt projekt versus ett annat, och mer generell godhet versus generell ondska.

På det viset appellerar rekryterarna till publikens känsla för det episka, sagoberättandet, kampen mellan gott och ont. Här spelar det visuella in. YPG/YPJ använder sig av ett genomtänkt bildspråk med beväpnade kvinnor med långa flätor, manliga soldater som ofta ler, blommiga kurdiska sjalar, och alla nästan alltid fotograferade i solljus med blå himmel. Soldatuniformerna och vapnen signalerar styrka; de beväpnade, obeslöjade kvinnorna sekularism och jämställdhet; sjalarna, solen, leendena, kvinnorna och den blå himlen ger intryck av mjukhet och godhet. Det är implicit att läsaren redan känner till bildspråket hos fienden; IS. Dessa har också en genomtänkt image: svarta kläder, svarta balaklavor, svarta fanor med skrift på arabiska, tunga vapen, salafistiska skägg,

militäruniformer, mycket sällan kvinnor. Om kvinnor är med på bild är de djupt beslöjade och anonyma. Även här signaleras styrka, men kombinerat med mörker, hårdhet, manlig överhöghet och religiös fanatism. Bildspråket understryker hur de två grupperna är varandras totala motsatser.

7 Slutsatser

Kurderna förtjänar internationellt stöd från Väst i sitt byggande av ett kurdiskt samhälle eftersom de bär på värderingar som framstår som okomplicerat goda och rent mänskliga. För den västerländska läsaren ser det ut så, eftersom de värderingar som presenteras är så hegemoniska i vår kultur att de inte framstår som politiska. Kampen mellan kurderna och IS/Turkiet är en kamp mellan objektivt ont och gott – ett klassiskt sagotema. Och alla vet ju vilken sida som alltid vinner i sagor; vilket logiskt slut berättelsen kommer få. Det blir en logisk slutsats för den läsare som berörs att vilja ansluta sig till kampen för det goda. Men när vi granskar berättelsen i sömmarna och letar efter vad som inte syns, fast det rimligtvis borde göra det – socialism, islam, socialkonservatism -, blir det plötsligt tydligt det varit ett medvetet val att lyfta fram vissa saker och dölja andra.

Min frågeställning i den här uppsatsen var: *Hur framställer rekryterare konflikten i Rojava, i norra Syrien, för att få västerländska transnationella krigare att ansluta sig?* David Malets teori visade sig stämma ganska bra. De anonyma rekryterarna bakom Lions of Rojava- sidorna framställer konflikten som ett existentiellt hot - i form av Islamiska Staten och Turkiet – mot en gemenskap mellan kurder och ”true believers” från Väst, baserad på västerländska upplysningsideal som mänskliga rättigheter, sekularism, frihet, demokrati och jämlikhet mellan könen. Basen för denna gemenskap framställs som en så självklar del av de kurdiska styrkornas liv att den inte ens är ett ställningstagande, på samma sätt som den framstår för den tilltänkta västerländska publiken. Konflikten mellan den och dess fiender blir därför inte en konflikt mellan åsikter eller politiska visioner eller liknande, utan mellan det som är gott och mänskligt och det som är ondskefullt och omänskligt.

8 Förslag till vidare forskning

Fynden från denna studie kan givetvis användas även i andra fallstudier. Om vi vet hur "true believers" rekryteras till kurdiska gerillor kan vi även lättare förstå hur folk rekryteras till Islamiska Staten. Denna är ju välkänd för att locka mängder av anhängare som vid första anblick inte har några uppenbara kopplingar till området eller rörelsen. Jag vill dessutom uppmuntra till vidare forskning om utvecklingen i regionen Rojava och det politiska/sociala samhällsbyggnadsprojekt som pågår där.

9 Referenser

”A War Diary. International Brigades of Rojava and Bashur”. Webbplats. Home. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.awardiary.com/>. Hämtdatum 2016-05-17.

Al-Jazeera 2014-06-30. ”Sunni rebels declare new ‘Islamic caliphate’”. Nyhetsartikel. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2014/06/isil-declares-new-islamic-caliphate-201462917326669749.html>. Hämtdatum 2016-05-16.

Arielli, Nir, 2011. ”Induced to Volunteer? The Predicament of Jewish Communists in Palestine and the Spanish Civil War” *Journal of Contemporary History* vol. 46, nr. 4, s. 854-870. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://bit.ly/1TpnTMQ> Hämtdatum 2016-04-28.

Bakke, Kristin M, 2014. ”Help Wanted? The Mixed Record of Foreign Fighters in Domestic Insurgencies”, *International Security* vol. 38, nr. 4, s. 150-187. [Elektronisk] Tillgänglig: http://www.mitpressjournals.org/doi/abs/10.1162/ISEC_a_00156#.Vz2nlk1f2UI Hämtdatum 2016-04-27.

Bakker, Edwin & Singleton, Mark, 2016. ”Foreign Fighters in the Syria and Iraq Conflict: Statistics and Characteristics of a Rapidly Growing Phenomenon” i de Guttry, Andrea & Capone, Francesca & Paulussen, Christophe (red). *Foreign Fighters under International Law and Beyond*. The Hague: T.M.C. Asser Press, s. 9-25.

CBS News 2014-06-10. ”Iraq city of Mosul falls to jihadists”. Nyhetsartikel. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.cbsnews.com/news/iraq-city-of-mosul-falls-into-hands-of-isis-jihadists-after-police-army-abandon-posts/>. Hämtdatum 2016-05-16.

Czarniawska, Barbara, 2014. *Narratives in social science research*. London: Sage Publications Ltd.

de Guttry, Andrea & Capone, Francesca & Paulussen, Christophe, 2016. ”Introduction” i de Guttry, Andrea & Capone, Francesca & Paulussen, Christophe (red.) *Foreign Fighters under International Law and Beyond*. The Hague: T.M.C. Asser Press, s 1-5.

Hall, John, 2015-04-21. "Meet the Peshmerga's International Brigade: From IT workers to ex-soldiers, the men from the West teaming up with Kurdish forces to fight ISIS". *Mail Online*. Reportage. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-3049019/Peshmerga-s-foreign-legion-fighting-alongside-defeat-ISIS-workers-ex-soldiers-brave-men-world-teaming-Kurdish-forces.html> Hämtdatum 2016-05-16.

Hamid, Triska, 2015-10-27. "We Spoke to the Former Model Who joined the Kurdish Fight Against ISIS". *Vice Magazine*. Intervju. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.vice.com/read/we-spoke-to-the-former-canadian-model-who-joined-the-kurdish-fight-against-isis>. Hämtdatum 2016-05-15.

"International brigade of Rojava". Facebook-sida. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.facebook.com/International-brigade-of-Rojava-1698006960484733/?fref=ts>. Hämtdatum 2016-05-17.

Johansson, Anna, 2012. *Narrativ teori och metod*. Lund: Studentlitteratur

de Kerchove, Gilles, 2016. "Foreword" i de Guttry, Andrea & Capone, Francesca & Paulussen, Christophe (red.) *Foreign Fighters under International Law and Beyond*. The Hague: T.M.C. Asser Press, s. v-vii.

Kücük, Bülent & Ozelcuk, Ceren, 2016. "The Rojava Experience: Possibilities and Challenges of Building a Democratic Life". *South Atlantic Quarterly* vol. 115, nr. 1, s. 184-196. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://saq.dukejournals.org/content/115/1/184.full.pdf+html>. Hämtdatum 2016-05-03.

"Lions of Rojava". Facebook-sida. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.facebook.com/Lions-Of-Rojava-1702231736666880/?fref=ts>. Hämtdatum 2015-05-02.

Malet, David, 2013. *Foreign Fighters: Transnational Identity in Civic Conflicts*. New York: Oxford University Press. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.oxfordscholarship.com/view/10.1093/acprof:oso/9780199939459.001.0001/acprof-9780199939459>. Hämtdatum 2016-04-17.

Medin, Joakim, 2016. *Kobane. Den kurdiska revolutionen och kampen mot IS*. Stockholm: Leopard Förlag.

Paasche, Till F. & Gunter, Michael M, 2016. "Revisiting Western Strategies against the Islamic State in Iraq and Syria", *The Middle East Journal*, vol. 70, nr 1, s. 9-29. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://muse.jhu.edu/article/607724/pdf>. Hämtdatum 2016-05-03.

Paraszczuk, Joanna 2014-11-13. "Kobani Kurds Use Facebook To Recruit Foreign Fighters In Struggle Against IS". *Radio Free Europe Radio Liberty*. Nyhetsartikel. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.rferl.org/content/islamic-state-ypg-foreign-fighters/26690432.html>. Hämtdatum 2016-05-15.

Richardson, R. Dan, 1976. "Foreign Fighters in the Spanish Militias: The Spanish Civil War 1936-1939", *Military Affairs* vol. 40, nr. 1, s. 7-11. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://bit.ly/1TIGtmG> Hämtdatum 2016-04-28.

Sommario, Emanuele, 2016. "The Status of Foreign Fighters under International Humanitarian Law". i de Guttry, Andrea & Capone, Francesca & Paulussen, Christophe (red). *Foreign Fighters under International Law and Beyond*. The Hague: T.M.C. Asser Press, s. 141-185.

Strazzari, Francesco, 2016. "Foreign Fighters as a Challenge for International Relations Theory", *ibid*, s. 49-62.

Taylor, Adam 2014-11-24. "How Western 'foreign fighters' are being recruited online to join Kurds against Islamic State". *Washington Post*. Nyhetsartikel. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2014/11/24/how-western-foreign-fighters-are-being-recruited-online-to-join-kurds-against-islamic-state/>. Hämtdatum 2016-05-15.

"The Lions of Rojava". Facebook-sida. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.facebook.com/TheLionsOfRojavaOfficial/?fref=ts>. Hämtdatum 2015-05-01.

<https://www.facebook.com/TheLionsOfRojavaOfficial/videos/870542756373556/>

